

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fl.

Büntetőjogi reformok.

Nagy változást jelentenek büntető jogunkban azok az intézmények, melyek a gyermekvédelem terén legújabbán életbe léptek.

Budapesten megszervezték az első gyermekbiróságot, a minap letárgyalt és a képviselőház által elfogadott büntető novella pedig megvalósítja a próbára bocsátás intézményét. A gyermekbiróság egyedüli feladata lesz a kiskorúak bűnügyeivel foglalkozni, azokat elbírálni a törvény és a társadalmi szempontok figyelembe vételével. A gyermekbíró a mellett, hogy a jogrend őre és a jogrend elleni bűntények megtorlója, egyszersmind a humanizmus apostola, a ki a kiskorú bűnös tettet a társadalmi viszonyok erkölcsi keretei között mérlegeli és a vétkes megjavítását a büntett megtorlásával egyenrangú célnak tartja.

Egyelőre csak a rendőrség hatáskörében állítatik fel a gyermekbiróság, s így az tulajdonképpen gyermekhatóság lesz, de kétségtelen, hogy rövid idő múlva a törvénykezési szervezetben is szükségessé válik ilyen bíróságoknak a létesítése.

A másik intézmény, a próbára bocsátás nem csak a gyermekek, hanem a

felnőttek erkölcsi érdekét is felöleli, de a dolog természeténél fogva leggyakrabban a gyermek és fiatal korúak feletti bíráskodásban nyer alkalmazást.

Ennek az intézménynek a lényege az, hogy olyan egyének, a kik inkább a környezet káros befolyása mint saját elszánt akaratauknak rossz behatása alatt vétkeztek, vagy a kik büntetésök első időszakában a megbánás és javulás komoly tanujeleit adják, egy bizonyos próbaidőre szabadon bocsáttatnak, s ha a próbát megállják büntetésök, vagy annak hátralevő része elengedtetik nekik.

Amerikában mind a két intézmény, úgy a gyermekbiróság, mint a próbára bocsátás már rég óta meg van honosítva és szépen virágzik. A newjorki gyermekbiróság öt év alatt, 1902—1907-ig nagyon elismerésre méltó eredményt ért el. Az említett idő alatt ugyanis 6579 próbára bocsátott gyermek közül 5543 tért a tisztesség útjára, úgy, hogy ezek újból a bíróság elé nem kerültek s az állam hasznos polgáraivá lettek.

Hasonló eredményről számol be a philadelphiai fiatal korúak bírósága is, mely egy éven át 608 gyermeket bocsátott próbára, a kik közül csupán 24 került újra a bíróság elé.

Jogászaink ezt az eredményt annak

tulajdonítják, hogy Amerikában a próbára bocsátottakat állandóan ellenőrzik az úgynevezett »probation-officer«-ek, a bíróság által kirendelt közegek, a kik gondosan megvizsgálják, hogy minő a próbára bocsátott gyermek otthona, illetőleg környezete. Ha az otthon, vagy a környezet a próbára bocsátott egyénre rossz befolyást gyakorol, akkor az ellenőrző közegek azonnal bírósági beavatkozást kér, s a bíró a körülményekhez képest a javulást akadályozó okok megszüntetésére törekszik.

Nálunk az új büntető novella ilyen felügyelő tisztviselőket nem szervez, hanem társadalmi intézményektől várja az ellenőrzés gyakorlását. S ez az a pont, a melyen a próbára bocsátás intézménye a társadalmi jótékonyssággal találkozik.

Különösen a katolikus társadalmi jótékonyosság működésére vár ezen a téren fontos szerep, mert csak a katolikus irányú társadalmi akciónak vannak a különböző nemű, korú és foglalkozású egyének számára kész szervezetei, melyek révén az erkölcsi javítás munkája sikeresen végezhető.

A középiskolai tanulói ifjúság kongregációkba van tömörítve, az iparos ifjúság a tanonc-otthonok és a legényegyesületekben szervezkedett, a felnőttek

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

S. P. S.

Forró nyári nap. Szélcsend. A falevél se mozdul. A tüzes napgolyó perzselő sugára forróra süti az út porát. Kétoldalt aranykalászos búzavetés pompázik s a lekonyuló nehéz fejek bele-néznek a kacér pipacs piros kelyhébe. A madarak is elbújtak, árnyékos fák lombtakarója alá húzódnak, hogy elkerüljék a tüzelő nap hevét.

A távolból trombitaszó hallik. Olyan bágyadtan, fáradtan rezegnek a hangok, mintha őket is előlné a tikkasztó forróság. A kanyargó úton beláthatatlan hosszú vonalban nyüzsög, mozog valami sűrű tömeg. Olyan a mozgása, mintha egy mértőföldes kigyó hajtogatná rettenetes tagjait és csavarodva, görbülve kúszna előre a poros úton. A nap fényét ezernyi szurony villogása tükrözi, mintha az óriás kigyónak ezüstsínű pikkelyéből verődne össze a megtört sugarak.

És amint közeledik a hullámzó tömeg, lassankint kiválnak az egyes alakok, a porralfedett katonák. Elcsigázva, fáradtan lépkednek és nehezen vonszolják a hátukra rakott terhet. Mély lélegzésük beszívja az út fölvert porát, amely rá-rakodik a ruhára, a pörge kis bajuszra, a verej-

tékes arca és mindannyiukat betakarja sűrű fátylával.

Némelyik szédeleg, minduntalan botlik, előre mereszti szemeit és vágyó sóvárgással tekint a közelfekvő falu tornya felé, ahol hívogatja, édesgeti egy édes szerető: a pihenés.

A gyengébbjét még a közei cél tudása se tudja talpon tartani. Imbolyogva lép ki a sorból, leroskad az utárok poros gyepjére, lehunyja fáradt pilláit és nem hallgat az ütemesen pergő dob szavára, nem az elhaladók csúfolódó kacajára, hanem reszkető lábait kinyújtva elterül az anva-földön.

Bogyai Sándor is ott hever az árokszélen. Szemeit lehunyva, homlokát göresösen ráncokba szoritva mozdulatlanul fekszik. Időnkint reszkető vonaglász rázza meg testét, arca eltorzul a fájdalomtól, kiszáradt ajkai közül mélyseges fohász fakad, kifejtett mellkasa hullámzik a fájó légzéstől.

Társainak dobogó léptei folyton a fülébe hangzanak és ő mozdulni szeretne, közéjük állani, vagy akárcsak négykézláb mászni és bejutni abba a faluba, amelynek tornya oly barátságosan, biztatón integet feleje.

Még súlyosbitja fájdalmát a szorongató szégyen, hogy éppen ő, a század legügyesebb káplárja

gyötrődik itt az útfélen, míg a közlegények, akiket ő oktat, ő vezet, batran lépkednek a kitűzött cél felé.

Lassankint elhal a zaj. Mind messzebről hallik az egyhangú dobbanás és csak az egészségügyi csapatok szekereinek zörgése, a lovak patkóinak csattogása rizza meg a földet.

Sándor ezt már nem hallja. Nem érezi a szigorú ezredorvos tapintásait és nem tudja meg a vizsgálat eredményét, amely egyetlen egy szóval állapítja meg a diagnózist: Trottl.

Fölrajkák a szekerre és tovább halad a csapat, hogy fölszedje a többi árokszélen heverő nyavajásokat is.

Egyik-másik csak ajult. Olyan is akad, aki okosabbnak találta, ha lehever és kocsin hurcoltatja magát, minthogy a melegben gyalogoljon a poros úton. Nehány napszúrást kapott. Ezeket a kórházba szállították. Sándor ez utóbbiak között volt.

Ott újra megvizsgálták. Megvizsgálta a gyakornok, az ezredorvos, a törzsorvos, a főtörzsorvos és valamennyien rossz véleménnyel voltak Sándor élete felől.

Na ja — magyarázta az ezredorvos a gyakornoknak — ez elpusztul. Fescher kerl, de azért mégis csak elpusztul. Na ja! az ilyen súlyos nap-

számára szintén kongregációk, munkás-egyesületek nyitnak meg. A nők védelme és szervezéséről a cselédotthonok és patronage-ok gondoskodnak. Nagyon természetesen, hogy ezek a szervezetek és testületek nem az erkölcsileg bukottak számára létesültek, a kik egyáltalában a tagjai sem lehetnek a legtöbb katolikus egyletnek, de szervezve van ezekben az egyletek és társulatokban az *az erkölcsi és szellemi erő*, melyet a társadalom különböző rétegeiben az erkölcsjavító tevékenység igényel.

Ha a budapesti patronage-ok már a börtönök és fegyházak lakóira is kiterjesztik gondoskodásukat, ha felkarolják azokat, a kik kiállva büntetésüket, visszatérnek a polgári társadalom kebelébe, akkor már nem lehet messze az az idő, a mikor összes egyesületeink és társulataink a bukott egyének erkölcsi javításának nehéz, de roppant fontos feladatát tevékenységi körük teendőihez fogják sorozni. A próbára bocsátás intézménye nagyszerű teret nyit e tekintetben egyesületeinknek.

Az államnak, ha már nem létesítette a probation-officer-ek szervezetét, melyet mi feltétlenül szükségesnek nem tartunk, annál szeretetteljesebb érdeklődést kell a társadalom erkölcs javító tevékenysége iránt tanusítania, minél jobban szorul rá erre a tevékenységre.

Az állam az erkölcsi téren csak keveset tehet, a társadalom igen sokat, állam és társadalom együttvéve csodákat művelhet. Hol volna már például iparos ifjuságunknak a nevelésügye, ha az állam katolikus legényegyleteinket évek során át csak némi támogatásban részesítette volna! A társadalom ad munkát, ad pénzt is, a mennyit képes adni, az államnak ezeket a felajánlott értékeket szívesen kell fogadnia és a maga részéről újabb erkölcsi és anyagi értékekkel növelnie.

Akkor a társadalom az ő állam- és

hazafentartó munkáját eredményesen végezheti, hasznos polgárokká nevelheti az embereket, segítséget nyújthat a büntető igazságszolgáltatásnak is.

A tűzoltás ügye. Nem új keletű az a nyomorúság, melyben Nyitra város tűzoltói ügye sanyalódik. Kellő felszerelés, szertár és tűzjelzés nélkül semminő tűzoltóság nem működhetik eredményesen, veszély idején megfelelő szolgálatot nem teljesíthet, egy városi tűzoltóság pedig semmiképp sem felelhet meg hivatásának. Pedig Nyitran mindezek a kellékek hiányoznak. Nincs meg a kellő felszerelés, nincs szertár, nincs tűzjelzés. Nem csodálkozunk ennél fogva azon, ha az önkéntes tűzoltó-egylet inkább feloszlan akar, mint egy ilyen tökéletlen, ki nem elegendő állapotban létezni. Mert ne feledjük azt, hogy az egylet mindaddig, a míg fennáll, nagy mértékben felelős a tűzveszéllyel járó károkért. Vajjon nincs-e rá példa, hogy ha nagyobb tűzkatasztrófa érte a várost, a polgárság a tűzoltóságot vonta felelősségre, gáncsolta, szidta, szemére hányta, hogy későn érkezett meg a vész színhelyére s ott erőtlenség, tehetetlen tevékenységet fejtett ki. Ilyen gáncs érte az egyletet pl. az Engel-udvar égésekor. Ez a felelősségre vonás jogos volna, ha az egylet a szükséges felszereléssel bírna, ha a szervezetének olyan tárgyi hiányai nem volnának, melyek az egylet tevékenységében megbénítják, erőtlenné teszik. Hát nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között az egylet a reá háruló felelősséget nem viselheti s inkább megszűnni akar, mint szolgálatra képtelen állapotban fennmaradni. A város azonban nem hagyhatja ennyiben a dolgot. Hiszen irtózatossá csak elgondolni is, minő pusztítást vinné itt végbe egy nagy tűzveszély, egy szélvihartól fűzött lángtenger, mely elől a sűrűn összeépített városban menekülés nem volna. Igaz, hogy Nyitra nem tűzfészkek, itt a nagy tüzek hála az Égnek ritkák, sőt végzeteszerű, egész utcákat és háztömegeket pusztító tűzveszély itt emberemlékezet óta nem fordult elő, de nincs ám időhöz kötve a veszélyek kitörése. Egy pillanat alatt bekövetkezhetik az a katasztrófa, melytől évtizedeken át meg voltunk óva. A közbiztonság érdeke rendet követel a tűz elleni védekezés terén is. Sürgős és halaszthatatlan szükség, hogy a város megépítse a tűzoltói szertárt, felszerelje azt minden szükségességgel s a tűzjelzést is modern módszer szerint rendezze. Bármily szegények vagyunk, a tűzoltás szervezésére épp úgy kell pénzünknek lenni, mint

szűrés komisz portéka. Csak diéta, borogatás, na freilich egy kis jód, aztán megint csak diéta és megint csak borogatás. De azért mégis csak elpusztul. Na ja!

Persze a gyakornok helyeslőleg bólintgatott a fejével és teljes tisztelettel elismerte, hogy az ezredorvos úrnak igaza van. Na ja!

Pedig hát nem volt igaza se az ezredorvosnak, se a törzsorvosnak, se a főtörzsorvosnak, se a gyakornoknak, mert Sándor csak azért se pusztult el, hanem néhány hét múltán már visszanyerte eszméletét és lassankint erősödni, gyógyulni kezdett.

Gondosan ápolták, figyelmesen kezelték és néha az összes orvosok tanácsot tartottak fölötté. Az volt a szerencséje, hogy érdekes esetnek tartották. A törzsorvos nézegette a pupilláit és egészen tűzbe jött, amint az ezredorvosnak a tüneteket magyarázta. Az ezredorvos pedig újból elővette a gyakornokot és annak tartott előadást.

Na ja! hát nem mondtam? Ide csak diéta, borogatás és — freilich — egy kis jód kell. Ez az én rendszerem. Meg fogod látni, hogy igazam van. Na ja. Meggyógyul a fiú. Ha az ilyen kutya napszúrását jól kezeljük, akkor az egész komédia csak smarn. Na ja!

Nem tudom, hogy a diéta, a borogatás, a

jód, avagy a természet őseréje használt-e Sándornak, de az bizonyos, hogy a betegség visszafejlődött. Azelőtt, ha csak egy kis fény érte, máris rettenetes fájdalmakat érezett, most pedig már egy kissé felnyithatta pilláit, hogy körülnézzen a teremben.

Körülhordozta tekintetét a sorbaállított ágyakon, megnézegette a többi betegeket és szörnyen csodálkozott, hogy ő még csak azt se tudja, miként került a szomorú társaságba.

Lassankint megismerkedett a szomszédokkal is. Megtudta, hogy két pajtását, akik övele együtt kerültek be a kórházba, régen eltemették, hogy az ezredorvos szeret káromkodni, de azért rettenetesen jó ember, a főtörzsorvos pedig hóhér, mert azt szeretné, hogy soha se egyenek semmit a betegek.

Még mindig lázas, fáradt volt. Terhére esett a beszéd. Feje aláhanyatlott és tekintete rátapadt arra a fekete táblára, amely az ágya végéről mozdulatlanul meredt felé. Valami különös szorongást érzett. Látta a nagy, fehér betűket, de szemei olyan gyengék, olyan bágyadtak voltak, hogy nem tudta őket leolvasni. Csak bámult és kínlódott. Érezte, hogy azok a betűk őhozzá beszélnek. Táncolni, forogni látta őket, de bármint erőlködött is, nem tudta azokat megállítani, nem tudta csak

a hogy van pl. a rendőrségre, mely ha nem is valami világhíres, a közbiztonság legfontosabb érdekeit mégis kielégíti.

Hatezer munkáslakás.

Országra szóló jelentősége és országszerte hasznosan értékesíthető tanulságai vannak annak a hatalmas tervnek, melylyel a kormány a székesfővárosban és a főváros környékén hatezer munkás lakásnak az építésére vállalkozott.

Első sorban az állami üzemeknél alkalmazott munkások számára épülnek e lakások, de előre látható, hogy azoknak körülbelül fele része egyes magán üzemekben dolgozó munkásoknak lesz átengedhető.

A lakások pavillon-rendszerben épülnek olyképen, hogy egy-egy ház körülbelül 360 négyszögletes területet fog elfoglalni és négy lakást szolgáltatni. Mindenik lakásra az 50 négyszögletes kert betudásával, mintegy 90 négyszöglet jut. A lakások átlagos típusa: két szoba, konyha és kamara. A magasabb képzettségű, úgy nevezett előmunkások számára, igényeikhez mérten aránylag nagyobb lakások fognak készülni.

A hatezer lakást magában foglaló 1500 ház építési költsége meg nem haladja a 12.000.000 koronát, de ebben már a csatornázás és a vízvezeték költsége is befoglaltatik.

Könnyű és olcsó közlekedés fogja összekötni a telepet a munkaműhelyekkel. Ezen cél érdekében a kormány, ha a meglévő közlekedési vállalatokkal méltányos megállapodásra nem juthatna, új konkurrens villamos vasúti vonalakat is hajlandó létesíteni.

A telkek felosztásának tervénél a kormány gondoskodni fog arról is, hogy a vallás- és köznevelési intézmények, templom és iskola számára alkalmas, központi fekvéssel bíró helyek jelöltessenek ki.

Egy-egy munkáslakás évi bérösszege 120—150 koronában fog megállapítani, a mi a befektetett építési összeg 4%-ának felel meg.

Később a kormány még több ilyen telepet létesít s ezt az akcióját a vidékre is kiterjeszti.

A mennyiben azonban a vidéken is megindul ez a szerfelett üdvös szociális tevékenység, nagyon kívánatosnak látszik, hogy azok az elvek, a melyek a munkáslakások építésénél a külföldet vezették, nálunk is érvényesüljenek. Így mindenképp el kell fektetni arra, hogy a munkáslakás önmálló legyen és ne csoportosítottassék egy házba más lakásokkal. Közegészségi, köztisztasági és szociális szempontok követelik ezt.

egy pillanatra is feltartóztatni őket rohanásukban, hogy megtudja jelentésüket, megértse beszédüket.

A feje szédült, homloka verejtéktől gyöngyözött. Erei lázasan lüktettek. Szemei mereven tapadtak a fekete táblára. Már azt hitte megőrül, amikor hirtelen megállottak a betűk és a tábla nyugodtan, szelíden pislantott felé, hogy megmutassa a nagy fehér betűket:

S. P. S.

Azt hitte megnyugszik, ha megismeri a nagy titkot. Most már tudta ugyan, hogy mi fehérik a táblán, de nem értette azt és így még inkább gyötörte a bizonytalanság. Mit keres ott ez a három nagy betű. És miért néznek olyan rejtélyesen felé. Nem tud nyugodni tőlük. Ellenségeit, hóhérjait látja beünnölni. Ha csak annyi ereje lenne, hogy odáig juthatna és letörülhetné őket a tábláról. De mozdulni se tud. Erőt vesz rajta a láz, lehunyja fáradt pilláit, de nem tud egy pillanatra se szabadulni a fenyegető betűktől. Elalszik. — Lázasan álomban rémeket lát. Az egyik S. kaszával rohan feléje és vigyorgó csontpofájából hosszú, éles fogak látszanak. Ő félreugrik, de P. megragadja karjait és egy hosszú, csörgő lánccal meg akarja kötni. A másik S. koporsót cipel a hátán és oda akarja tenni az ágyába. Ő eltasztja

Az ország fővárosában és a közeli környéken a telkek drágasága és még inkább telekhiány miatt lehetetlen volt a „külön lakás—külön ház” elvét keresztülvinni. De a vidéken minden esetre arra kell törekedni, hogy ez az elv a maga teljes egészében érvényesüljön. Egészen másminő képet mutat az olyan ház, melyben csak egy család lakik. A ragályos betegségek nehezebben ütnek tanyát benne, a lakó a tisztaságra — rendszeren — nagyobb gondot fordít, mert tudja, hogy annak a tisztaságnak és gondosságnak a gyümölcseit a maga számára szerzi meg. Az összetartás érzete is jobban erősödik meg a családok között, ha az nincs kitéve az együtt lakásból származó perpatvar mindennapi kellemtelenségeinek.

A külön házzá épített munkáslakásnak természetes kifolyása az, hogy a munkás a bérösszeggel egyszerre a ház vételárát is törleszti, s így a kis ház bizonyos idő múlva az ő tulajdonává lesz.

Szociális szempontból ez rendkívüli fontossággal bíró körülmény. A munkás proletárnak tartja magát, mert a socialdemokrata vezetők ezt a meggyőződést bele vitték a lelkébe. Pedig tulajdonképpen proletár csak a henyélő, a dologtalan, az ingyenélő ember, legyen egyébként zubbonyt viselő munkás, vagy hercegi koronával bíró úr. A ki dolgozik, a ki becsületet munkával keresi meg a kenyerét, az nem proletár, hanem hasznos polgára a társadalomnak.

De tényleg úgy van, hogy a munkás proletárnak tartja magát. Am tegyük neki lehetővé, hogy kis házat, kertet szerezhessen magának, mindjárt felébred benne a polgár önérzete. Én birtokos, tulajdonos vagyok, engem a házához és annak rögéhez leköti ez a ház, ez a kert, mely ha még oly kicsiny is, de az — enyém.

Igy fog gondolkodni s ez a gondolkodás lesz az a hatalmas tényező, mely a mai proletárból polgárt, jó családapát és hű hazafit nevel.

Molnár és Giesswein.

Nagy eseménynyé fújták fel a liberális lapok azt a vélemény eltérést, mely az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslat tárgyalása alatt Molnár János és Giesswein Sándor dr. illetőleg a néppárt több tekintélyes tagja között felmerült.

A már letárgyalt javaslat szempontjából a véleményeltérés minden bizonnyal nem volt jelentékeny, mert Molnár a javaslattal elvi ellenétbe helyezkedett, míg Giesswein és vele többen a koporsót, az lezuhan a földre, szétnyílik és kiesik belőle az ő saját holtteste. S. P. S. közrefogják a halottat és fogaikat csattogtatva ugrálnak körülötte. Ő föl akar kelni a földről, de akkor meg a másik Bogyai Sándor, aki az ágyban fekszik, ránehezedik a mellére és annak a súlyától nem tud mozdulni.

Levegő után kapkod — fölébred. Felnyitja szemeit és tekintete találkozik a ráhajló ezredorvos szelid pillantásával. Lassacsán eszmélni kezd és keresi azokat az átkozott betűket, ott az ágy lábánál. Azok most is ott állanak szép sorjában. Az ezredorvos észreveszi a beteg rémült vonásait és látja, hogy az merőn a betűket nézi. Megsimogatja a lázas homlokot, oda hajol a kis fekete táblához, néhányszor ide-oda mozgatja a kezét és mire újból a beteghez fordul, a tábla már üresen, feketén mered a betegre.

Sándor újra föltekint és tekintetében annyi hála, annyi köszönet van, hogy az ezredorvos elmosolyodik és gyöngéden szól hozzá:

Na ja. Feltél a betűktől. Nem tudtad mit jelentenek azok. No megmondom fiam: S. P. S. Schwache Porcion Suppe. Na ja!

Amon Vilmos.

a párt tagjai közül a javaslatot elvi szempontból elfogadták s csak egyes intézkedéseit helytelepítették, melyekre nézve, a részletes tárgyalás során módosításokat nyújtottak be.

Amde ennél az egész kontroverziánál nagyobb fontosságú körülmény az, — melyet a liberális lapok bölcsen elhallgatnak — hogy arra az általános elvre nézve melyet Molnár János a javaslat tárgyalásának ötletéből felvetett, t. i. hogy a hazafiás alapon álló hitvallásos iskola egy olyan erőssége az államnak, melyet bármi tekintetben gyengíteni, fejlődésében akadályozni a legnagyobb hiba lenne: a néppárt tagjai között egy szemernyi nézeteltérés sem merült fel.

Giesswein Sándor gyönyörűen fejtette ki, hogy az a rendszer, mely a tanítási és nevelési jogot kizárólag az államnak vindikálja, az állam kebelében élő szervezeteknek pedig ezen a téren szerepet adni nem akar, a tanügy hanyatlására vezet, s főképp a tan- és nevelésügynek etikai alapját gyengítene meg.

Ez az a mit Molnár János vall s vele a hitvallásos iskola minden híve.

A felmerült véleménykülömbőség csak a körül forgott, vajjon az ingyenes népoktatásról szóló javaslat nem csorbitja-e az egyháznak, ennek a nagy és szent hivatású iskolafentartónak jogait, nem fog-e vezetni ezen jogok megszorítására, nem zárja-e ki újabb területekről az egyházat csak azért, mert ez a vagyonilag sokkal hatalmasabb állammal versenyre kelni nem képes?

Sokan a néppárt tagjai közül úgy vélekedtek, hogy ilyen jogcsorbitást és ilyen féle veszélyt nem tartalmaz a javaslat. Azért fogadták el azt olyan férfiak, mint dr. Csernoch János és maga Giesswein Sándor is, míg Molnár János az ellenkező véleményben volt.

A kérdés minden esetre vitatható de, a mi meggyőződésünk szerint Molnár Jánosnak és a vele tartó képviselőknél volt igazuk.

Mert kérdezzük, nem szenved-e csorbitást az egyháznak és más törvényes iskolafentartóknak a joga azáltal, hogy az állam a míg egyrészt a tandíj szedést megtiltja, addig másrészt nem ad ugyanannyi kárpótlást az iskolafentartónak, mint a mennyit az veszített, hanem csak egy bizonyos összeget? Az állam törvénye ilyen módon anyagi veszteséget okoz az iskolafentartónak, a mi által annak erejét és tevékenységét szükségképpen bénítja.

Vagy jogos és méltányos-e a törvénynek az az intézkedése, mely szerint a törvényben megállapított összeg túlmenő kárpótlást csak az a felekezeti iskola kaphat mely olyan helyen létezik, a hol nincs községi vagy állami iskola?

Molnár János álláspontja ennél fogva nagyon korrekt és a szigorú jog elvéhez alkalmazott álláspont volt.

És talán nem tévedünk, ha első sorban az ő következetes fellépésének tulajdonítjuk azt az eredményt, hogy Apponyi a javaslat részletes tárgyalásánál két fontos módosítást fogadott el a néppárt részéről. Az egyik az, hogy ez a javaslat érintetlenül hagyja az 1868. XXXVIII. t. cikkben az iskolafentartóknak biztosított jogokat, a másik pedig az, hogy elégséges, ha az iskolai bizonyítványt az igazgató és a tanító írja alá, a községi előjárásnak az aláírása, a mely a népoktatás közegének tekintélyét hiába csak leszállította volna, szükségtelen.

Ime tehát még a néppárt „meghasonlításból” is némi jó és üdvös dolog fejlődött ki. kp.

Ujdonságok.

Úrnapja. Szélszentes gyönyörű nyári idő kedvezett az ezidei úrnapjainak. A felsőváros ez alkalommal is ünnepi díszben várta és fogadta a kenyér színe alatt rejlő Isten-embert, a ki midőn a házak virágos hajlékai felé veszi útját, tulajdonképpen a szívek meghódítására indul.

A gyertyák lobogó lángja csak akkor kedves neki, ha azt a szívek tüze gyújtotta meg, a virágkoszorúk lombja csak akkor ékesség neki, ha a hit, imádás, hála és szeretet szolgáltatja hozzá a virágszálakat, és a zöld gallyas, arany-bársonnyal díszített hajlékban csak akkor talál kedves otthonra, ha azt a tiszta szívek hódolata építette fel. A nyitrai egyletek: az oltáregylet, kath. legény- és ker. szociális egylet, a főgymnasium és az elemi fiiskola ifjúsága úgy jelenlétök, mint áhitatukkal emelték az ünnep fényét. Nélkülözünk kellett azonban — évtizedek óta most először — a tűzoltó egyletet, melyet a kebelében kitört válság tart vissza a reprezentációs alkalomokban való részvételtől. A körmenetet Czeizel Gábor nagyprépost vezette. Ma az alsóváros tartja az úrnapjainak ünnepét.

Közművelődési Ház Nyitrán. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter f. h. 11-én kelt leiratában értesítette a vármegye főispánját, hogy *elvből* hozzájárul ahoz, hogy Nyitrán egy célszerű Közművelődési Ház létesüljön. Felhívja a miniszter a város és a vármegye közönségét, valamint a Felvidéki Közművelődési Egyesületet, hogy állapítsák meg azt a hozzájárulást, mely lehetővé teszi, hogy a miniszter részéről nyújtandó mérsékelt összegű segítséggel a kulturpalota mentől előbb felépíthető legyen. A miniszter tehát a város által felajánlott telken kívül még pénzbeli hozzájárulást is kér. Most tehát minden attól függ, hozzájárulhat-e a város a Közművelődési Ház építéséhez egy olyan összeggel, melyet a miniszter elegendőnek fog tartani? Úgy hisszük, hogy a város, a megye és a FMKE együttvéve egy ilyen összeget előteremthetnek.

Egyházmegyei hírek. Rédeky Mihály lemondott a nyitracolosi plebániái javadalomról s Alsóricsóra küldetett segédlelkésznek. Az ekképp megüresedett plebánia ideiglenes vezetésével Zákvara Károly szkacsáni káplán bízott meg.

Személyi hírek. Gróf Wilczek Frigyes főispán, f. h. 19-én néhány napi tartózkodásra Nyitrára érkezett. — Payer Béla a belügyministeriumi számvétség igazgatója e napokban Nyitrán tartózkodott a nyitrai közkórházzal kapcsolatosan létesített és elmebeteg családok apólasára szolgáló intézmény adminisztrációs kérdéseinek szervezése céljából.

Hymen. Gyürky Ferenc Nyitraváros főjegyzője f. h. 15-én vezette oltárhoz Merkáder Etus úrleányt, Merkáder Antal nyitrai gyáros és birtokos bájos leányát. Az esketési szertartás nagy fényvel ment véghez. A nászközönség az irgalmas nővérek templomából a menyasszony szüleinek zabori villájában gyűlt össze lakomára. A fiatal pár nászútra indult. — Maráky Géza trenchéni takarékpénztári könyvelő, mult kedden esküdtött örök hűséget Sztrechay Erzsike úrleánynak.

Áthelyezés. Polyák József nyitrai magy. államvasuti árufeladási pénztárnok Nagykösztolányba állomásfőnöki minőségben áthelyeztetett.

Novena Jézus szent Szívéhez. Ezen ajtatosság, mely ezidén június hó 25-én kezdődik és július hó 3-án végződik, kilenc egymásután következő napon a Máriahegyi templomban minden nap esti 6 órakor fog megtartatni, kivéve a közbeeső két ünnepet, ugymint vasárnap június hó 28. és 29. Szent Péter és Pál apostolok ünnepét délután 1/2 4 órakor lesz megnyitó- és záró magyar beszéddel, az ünnepen pedig valószínűleg tót predikációval.

Kossuth Ferenc Pöstyénben. Müller Kálmán tanár, Kossuth Ferenc házi orvosa a miniszternek azt tanácsolta, hogy karlsbadi kúrája után néhány hetet Pöstyén furdóban töltsön. Minden valószínűség szerint Kossuth július vége felé érkezik vissza Karlsbadból és mintegy három-négy hetig fog Pöstyénben időzni.

Irodalmi zárógyűlés. A nyitrai nagyobb papnevelőintézet magyar egyházi irodalmi Iskolája f. h. 14-én tartotta az évi záró gyűlését, melynek legfontosabb tárgyát a pályadíjas tételek bírálatának előadása alkotta. Kilenc pályatételre 12 mű érkezett be, melyek mind beváltak és pályadíjat nyertek. A pályadíjakat (9 db. cs. és kir. arany, 30 kor., és több könyv) a nagyobb papnevelőintézet előjárói és tanárai adták össze.

Dr. Csippék Sándor apátkanonok, a ki 20 év előtt a magyar Iskolát megalkotta és annak kezdetétől fogva nagylelkű mecénása volt, ez évben is 40 koronát ajánlott fel az Iskola két legszorgalmasabb tagjának megjutalmazására. A jutalmi díjat Czeizel Rezső elnök és Pápay Ernő jegyző kapták meg. — Nagy fontosságú tevékenységet fejtett ki ez a kis irodalmi kör a szociális irodalom terén. „Szociális kurzus” cím alatt 12 szervesen összefüggő kérdést dolgozott ki, melyek a szociális elvi tartalmának kifejtésén kívül a népszegély (hitel-fogyasztási, értékesítő stb. szervezetek) különböző ágait ölelik fel. A szerves egészet képező dolgozatok a jövő iskolai évből nyomatásban is meg fognak jelenni. A záró gyűlés végén dr. Franciscy Lajos az Iskola igazgatója intézett buzdító szavakat a tagokhoz, lelkesítvén őket a többi közt arra, hogy a szünnapok alatt a katolikus társadalmi, gazdasági és hitéleti mozgalmakban, főképp a most szervezkedő népszövetségi akcióban buzgón vegyenek részt. A záró-gyűléssel kapcsolatosan az Iskola jövő évi tisztikarát is megalakította, még pedig a következőképpen: Elnök Pápay Ernő, jegyző Rektory Gyula, pénztáros Molnár Győző, könyvtáros Rácz Gyula, aljegyző Martiss Zsigmond. A záró-gyűlés a leglelkesebb hangulatban ért véget.

A katolikus kör júniálisa. A nyári idénynek leglátogatottabb és legkedélyesebb mulatsága, a katolikus kör júniális ez évben is nagyszerű sikerrel dicsekedhetik. Mult szerdán, f. h. 17-én tartották meg ezt az elit-mulatságot a zabori zárdában, mely már délelőtt népesedni kezdett, mert számosan az ebédet is ott kint akarták elkölteni. A közönség java része azonban csak este felé ment ki, de ezek aztán kitartottak reggelig. Az est beálltával káprázatos tűzijátékkal gyönyörködtette a rendezőség a közönséget, melynek sorai folytonosan érkező vendégekkel egyre jobban sűrűsödtek. A tűzijáték után kezdetét vette a tánc, melyhez egyszerűen annyian toborzódtak össze, hogy már az első csárdást mintegy 30 pár táncolta. A holdvilágos meleg nyári éjszaka a mulatságot a romantizmus igéző leplevel vonta be s azt a jelenvolt társaságra nézve szerfelett kellemessé tette. Már átkandikált a hegyléc ormán a kíváncsi nap, midőn az utolsó csoportok is elhagyták a kies mulatóhelyet.

Közgyűlés. A nyitrai ker. szociális önszervező hitelszövetkezet július 19-én d. u. 4 órakor tartja első évi rendes közgyűlését, melyre az összes részvényes tagokat ez úton tisztelettel meghívja az igazgatóság. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a szövetkezet működéséről. 3. Az évi mérleg előterjesztése s a pénztáros felmentése. 4. Indítványok. Elnöki zárószó. Kéretnek az összes tagok, hogy pontosan jelenjenek meg, mert ha a megjelenők száma nem felel meg az alapszabályoknak, újra kell összehívni a közgyűlést, melynek határozataiért azután minden tag anyagi felelősséget viselni tartozik. Az igazgatóság egyúttal ismételtlen kéri a részvényes tagokat, hogy esetleges hátralékaikat még jun. folyamán kiegyenlítsen szíveskedjenek.

Az ipartestület nyári mulatsága. A nyitrai ipartestület zászlóavatási ünnepélyének évfordulója alkalmából 1908. évi július hó 5-én, vasárnap a zabori Toifel-féle kerthelyiségben házalapja és elaggott iparosok javára zártkörű nyári mulatságot rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépő-díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság július hó 12-ére marad.

Dr. Csernoch János csanádi püspök, a szakolcai kerület orsz. képviselője ügyében az összeférhetlenségi bizottság végre meghozta a határozatot. A bizottság dr. Csernochra nézve az összeférhetlenséget nem állapította meg. Ezzel el van intézve az az ügy, melynek fejleményeihez a nemzetiségi atyafiak olyan vérmes reményeket fűztek.

Dr. Csernoch ellen a bejelentés kettős alapra való hivatkozással történt. Az egyik az 1901. XXIV. t. c. 1. §-a; a másik ugyanannak 3. §-a nyomán.

Az 1. §. ezt mondja:

„Orsz. képviselő nem viselhet olyan állást, mely a korona kijelölésétől, vagy a korona, a kormány, a kormányközégek kinevezésétől függ és fizetéssel vagy díjazással jár.”

A 3. §. pedig ezt mondja: „Orsz. képviselő nem lehet egyszerre mind a főrendiház tagja.”

A bizottság Gádl Sándor elnöke alatt 8 szavazattal 1 ellen (elnök nem szavazott) elfogadta Hellebronth Géának a bizottság jegyzőjé-

nek mint előadónak azon javaslatát mely szerint összeférhetlenség esete nem forog fenn.

Az 1901. XXIV. t. c. 1. §-a szerint azért nem, mert a róm. kath. megyés püspökök sem a királytól, sem a kormánytól fizetést, vagy díjazást nem kapnak. A püspöki javadalmak egyházi és alapítványi vagyont képeznek.

A 3. §. szerint pedig azért nem, mert dr. Csernoch János püspök a főrendiház elnökénél az 1885. VII. t. c. 12 §-ának megfelelően bejelentette, hogy a képviselői megbízást tartja meg s addig főrendiházi tagsági jogait nem fogja gyakorolni.

Huszonöt éves jubileum Erdélyi Lipót, a helybeli izr. népiskola tanítója, a f. tanév végével tölti be tanítói működésének 25-ik évét, mely alkalmából volt tanítványai f. hó 28-án d. u. 4 órakor az izr. népiskola dísztermében ünnepélyt rendeznek.

Vizsgák. A nyitrai izrael. iskolánál következő sorrendben lesznek a záróvizsgálatok. Junius 21-én délután 3 órakor IV. leány osztály. Junius 22-én délelőtt 8 órakor I., II., III., IV. fiú osztály. Junius 22-én délután 3 órakor I., II., III., V., VI. leány osztály. Junius 23-án délelőtt 8 órakor V. fiú osztály. Junius hó 23-án délután 3 órakor VI. fiú osztály. Junius 25-én délelőtt 9 órakor évszázó ünnepély.

A helybeli Szántó-féle nyilvános polgári fiú- és leányiskola f. hó 22, 23 és 24-én tartja évszázó vizsgáit. A kézimunka- és rajzkiállítás 21-től 25-ig bezárólag tekinthető meg.

Bérmálás Nyitra vidékén. Dr. Kohl Medárd püspök június hó 21, 22 és 23-án a nyitrai kerületi és pereszényi kerületben, Udvarnokon, Lakácsin és Úzbéghen bérmálást fog. Ezzel a ténykedésével a püspök az ez idei bérmálásokat befejezi.

Köszönetnyilvánítás. Bende Imre püspök úr a felsőszernyei szegény hitközségnek, mint iskola fenntartónak, régi iskolája kibővítésére 3000 koronát kegyelmesen adományozni méltóztatott, mely nemes jószívűségéért úgy a saját, mint hívei nevében, ez úton is ő nagyméltóságának hálás köszönetét tiszteletteljesen nyilvánítja Id. Diera Ignác plebános.

Felülfizetések nyugtázása. A ker. szoc. egyesület nyári mulatságának költségeire adakoztak, illetve felülfizettek: Bende Imre megyés püspök úr, Kondor István kanonok, Kutvaszer István kanonok, Vágner József praelátus 10—10 kor., Szteszkál József kanonok 6 kor., Juhari Károly, Kaszala János dr. 4—4 kor., Hanzos Antal 2 kor., Belák József, Cserenyey István, Czeizel Gábor praelátus, Gabula Gábor, Mihalicz Ede dr., Mlinek József, Pokorny Vencel, Riszner Gyula, Sarmaságh Géza, Sovanyecz János, Sulgan András 1—1 kor., Smith József 70 fill., N. N. 40 fill. A jótékony célu adományokért ezúton is hálás köszönetet mond az egyesület.

Gróf Pálffy János végrendeletét megtámadják. Pózsonyból jelentik, hogy özvegy gróf Andrassy Manoné, az elhunyt Pálffy János nővére megtámadja a végrendeletet. A végrendelettel még más baj is van. Gróf Pálffy ugyanis hitbizományt alakított gróf Pálffy András számára, továbbá négy új hitbizományt Eudre, Sándor, Vilmos és János grófok részére. Hír szerint a magyar kormány nem fog beleegyezni e négy új hitbizomány létesítésébe. A Pálffy-grófok állítólag nem szándékoznak a kormány döntése ellen jogorvoslással élni. A napokban fogják felbontani gróf Pálffy második végrendeletét, mely Párisban van és kizárólag párisi pénzintézetekben elhelyezett értékpapírokra vonatkozik. Hogy ennek a negyven millió korona áru értékpapírnak ki az örököse, azt csak a végrendelet kihirdetése után lehet majd megtudni.

Dr. Teszelszky József a nagybittsei kerület alkotmánypárti képviselője f. h. 16-án az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslat tárgyalásának alkalmából figyelemre méltó beszédet mondott, melynek alapgondolatával, hogy t. i. az ingyenes népoktatás úgy szociális, mint közműveltségi és tanügyi szempontokból egyaránt üdvös, szívesen egyetértünk. De nem tehetjük magunkévá a beszédnek azt a passzusát, melyben t. barátunk a szőnyegen forgott javaslatot *katholikus szempontból* kifogástalannak mondotta, s ezt még nyomatékkal ki is emelte. Beszédének ez a része szórul-szóra így hangzik: „A mi azután azt illeti, hogy ez a törvényjavaslat a katolikus ügy érdekében áll, szabadjon nekem azt a véleményemet nyilvánítani, hogy én ebben semmi-

nemű veszélyt a katolikus egyházra nem látok. Sőt ellenkezőleg éppen ezen törvény következtében biztosítva látom a katolikus hitvallású iskolák fennállását, mert hiszen biztosítva van a katolikus iskola azáltal, hogy az állam az iskolafentartó hitközségnek segítséget ad.”

Hogy mennyire *nincs biztosítva* a letárgyalt javaslat által a katolikus iskola, azt egyik jeles munkatársunk lapunk más helyén meggyőzően fejti ki. — A javaslat egyébként jókora erkölcsi önmegtagadással elfogadható volt, mert káros következményeit kellő éberséggel és újabb áldozatkészséggel el lehet hárítani, de dicséretet az a javaslat katolikus szempontból semmiképp sem érdemel.

Kongregációi értekezlet. A Regnum Marianum-Egyesület jul. 3-án d. e. 9 órakor tartja meg Budapesten (VII. Damjanich-u. 50. sz.) nagym. gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök elnöke alatt a VII. Országos Mária-Kongregációi értekezletet. Tárgysorozat: 1. A kongregáció a keresztény világnézet kialakításának szolgálatában. Előadó: Komócsy István, vallásánár (Pécs). 2. A gyakori szentáldozásról. Előadó: Csúcs István, vallásánár (Székesfehérvár). 3. A magistrátusról. Előadó: Nagy Lajos, vallásánár (Budapest). 4. Mit várunk a kongregációtól? Előadó: Göröcsöni Dénes főreáliskolai tanár (Budapest). 5. Indítványok. (Az indítványok jún. 30-ig írásban küldendők el a R. M. címére).

Hol lakják az ujjvári állatorvos? Az érsekújvári járás állatorvosának székhelykérdése a vármegye tavaszi közgyűlését is foglalkoztatta. Czocher József járási állatorvos ugyanis kérelmet nyújtott be, hogy a szolgabírói székhely áthelyezése után is, mely ez év őszén fog megtörténni, Nagysurányban maradjon, minthogy Érsekújvárott már úgy is van két állatorvos is. A közgyűlés a kérelmet a belügyminiszterhez tette át.

Katolikus Népszövetségi mozgalom. Fényes és nagyszerű kath. népszövetségi gyűlés volt a mult vasárnapon a Nyitra melletti Darázsán. A község buzgó és népszerű plebánosa Kmetykó Pál gondoskodott róla, hogy a gyűlés úgy külső kereteire, mint hatására nézve imponálás lefolyású legyen. A templom előtti téren délelőtt 10 óra tájban már ember-ember hátán tolongott. Ott volt az egész község, ünnepi népviseletben, mely mint tudjuk egyike a legszebbeknek a festői népviseletek között. A népgyűlést a plebános nyitotta meg kimerítően tájékoztató beszéddel, melyben szép szavakkal méltatta az alkalom jelentőségét és a szónokokat a népek bemutatva. Utána Bresztyenszky Kálmán orsz. képviselő lépett a pódiumra, s népszerű modorban, meggyőző érvekkel fejtegette a katolikus tömörülés szükséges voltát. Bresztyenszky Kálmán a nép embere, nem csak azért, mert a nép nyelvén beszél, hanem főképp azért, mert a népert senki sem dolgozik többet, mint ő. Ez a tevékeny népszerűség sugárzott ki a jelen alkalommal is minden szavából, melyekkel a szószeres értelmében meghódította hallgatóit. A frenetikus hatást keltett hatalmas orációt Krajcsovicz István dr., nyitrai s. lelkész tüzes szónoklata követte, melylyel a Bresztyenszky szavai nyomán keletkezett erős meggyőződésbe bele vitte a lelkesedés hevét. A nagy hatású szónoklatok után a népszövetség rögtön megalakult, igazgatóvá nagy lelkesedéssel Kmetykó Pál plebánost választotta meg. Igazgató bizottsági tagok lettek: Ruisszel Béla kántortanító, Vörös Bálint községi bíró, Ballon József, Burda Miksa, ifj. Mada István. A beiratkozott tagok száma eddig 105. A népgyűlés dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt és Rakovszky Istvánt a népszövetség megalapítóját táviratilag üdvözölte. Nyitráról a népgyűlésen megjelentek Belák József, dr. Cserenyey István, dr. Franciscy Lajos, Kútvaszer István, Riszner Gyula, Sarmaságh Géza. Jelen volt még Polyák János úzbéghi körjegyző, a ki szintén tagnak iratkozott be. Ebed után Bresztyenszky Kálmán Nagylapásra ment, a hol ugyancsak népszövetségi gyűlés tartatott. Erről a következő tudósítás számol be.

Nagylapás. Ernyei Pál plebános fáradhatatlan buzgólkodására f. h. 14-én valóban imponálás lefolyású népgyűlés keretében alakult meg a kath. Népszövetség. Az érkező központi kiküldötteket: Bresztyenszky Kálmán és Jánoky-Madocsány Gyula képviselőket nagy lovas-bandérium fogadta és kísérté a gyűlés színhelyére, a hol vagy 500 főnyi néptömeg jelent meg. Ernyei Pál plebános magyarul, majd tótul nyitotta meg lelkes szavakkal a gyűlést. Jánoky-Madocsány Gyula orsz. képvis. magyarul. Bresztyenszky Kálmán orsz. képvis. tó-

tul ismertette a Népszöveget. **Krissán** István lapágyarmathi tanító talpraesett, formás beszédben szövege a jogvédelemről. Ernyei Pál plébános szép záróbeszéde fejezte be a minden tekintetben fényesen sikerült népgyűlést. A tagok száma már is megközelíti a 200-at. Helyi igazgatóvá egyhangú lelkesedéssel **Ernyei Pál** plébánost választották meg.

Kérelem. Nyolc éve annak, hogy a Trencsén megyében fekvő Felsőszűcsön nagy tűz pusztított, a mely elhamvasztotta a templomot is. Ez idő óta nem rendelkezik e község rendes templommal, mert még megfelelő anyagi eszközök híján nem képes azt megújítani. Mivel pedig a szegény földhözragadt nép nem győzi a kiadásokat újra és újra felemeli esdeklő szavát a nemes szívekhez, hogy adományaikkal segítsék ki kétségbeesztett helyzetéből. Az adományokat a szegény nép nevében: Plébánia-Hivatal, Felsőszűcs, (Trencsén-megye) címre kéri: **Chmielovszky László**, segédlelkész.

Vízbe fullt. Koch Imre 10 éves nyitrai fiú, e hó 16-án Nyitra az Aujeszky-féle múmalom közelében fürdött, fürdés közben a mély víz elragadta s hasonló pajtásainak szeme láttára a vízbe fullt. Bár a közelben elég ember volt, a ki a fuldokló segítségére siethetett volna, kis pajtásai még sem hívtak segítséget s csak akkor csaptak lármát, a mikor a kis fiú már végleg elmerült s nyomtalanul eltűnt a vízben. Holttestét e hó 18-án a Hid-utcai vám közelében vetette ki a víz.

Egy lélekkufár garázdalkodása. Tauszig Lipót nyitrai hírhedt lélekkufarról szól a nóta, a ki valóban széles alapokon garázdalkodik nemcsak városunkban, hanem a környéken is, hogy piszkos üzletének minél több áldozatot szerezzen. E héten egy szegény nyitrai özvegyasszony egyetlen 15 éves leányát csábította el bűnbárlangjába s a szegény anya eltévelyedett gyermekének visszaszerzése végett kétségbeesve fordult oltalomért a rendőrséghez. Botrányos állapotok ezek s azért az erkölcstelenségre ügyszólván szabaddal nyert lélekkufárak szigorú megrendszabályozásának ideje volna már.

Egy életunt honvéd halála. Korpás Károly, lötti illetőségű közhonvéd, ki a tavasszal vonult be a nyitrai magy. kir. 14. honvédezzred 1. századába, sehogy sem tudott megbarátkozni a katonai étellel. E hó 15-én még jó étvágyal fogyasztotta el déleledjét, társaival tréfálkozott, sőt előzékenységből friss vizet is hozott részükre, majd a kaszárnya folyosójára került s ott szolgálati fegyverével szíven lötte magát s azonnal meghalt. Az életunt honvédnek az öngyilkosságra katonai szolgálatából kifolyólag semminemű különös oka nem volt s végzetes tette csak a katonáskodás iránti ellenszenvének tulajdonítható.

Adomány. A nyitrai oltáregylet a felsőszűcsnyi szegény plébánia templomnak: 1 ünnepi szép fehér miseruhát, 1 miseinget, 1 karinget, 1 szép fekete palástot és 1 füstölőt tömjéntartóval ajándékozott. Ezen értékes és becses adományért hálás köszönetet mond, saját és a felsőszűcsnyi fiók-oltáregylet nevében id. Diera Ignác plébános.

A csaczai állami elemi népiskola — szomszédja. E cím alatt a Nyitrai Megyei Szemle 1907. évi 48. számában világosan kimutattam, hogy a csaczai állami elemi iskola melletti kocsmá a trencsénmegyei XXIV. szabályrendeletbe ütközik.

A közigazgatási bizottságtól, mely e szabályrendelettel szemben a korcsmát meghagyandónak vélte, s azzal érvelt, hogy ez közelségével nem zavarja a tanítást, felfolyamodtam a pénzügyminiszterhez, kérve az italmérségi engedélynek más távolabb eső házra való átiratását. — Most a trencsén megyei pénzügyigazgatóság útján azt az értesítést kaptam, hogy e „korcsmát a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértőleg meghagyta.” Tehát a szabályrendelet meg van pecsételve; a közigazgatási mulasztások megerősítve...

Bezzeg egy interpelláció megnyitná Andrásynak szemét, s nem hiszem, hogy ez a lelkiismeretes, szigorú, korrekt ember így végig gázolna egy megyei szabályrendeleten minden megokolás nélkül egy gazdag háztulajdonossal szemben a közérkölcös rovására. — De hol talál az ember interpellálót most, mikor kiki az ország jövőjét tartja szem előtt; — no melleleg a magáét is? Apponyi is bizony megbírná a tanfolygóló fület, — ha tudna ez ügyről.

Szóval: gyenge volt az információ és erős a protekció. — Elvesztettem a csatát; — de csak első felvonásban. Mert nem lehet szerzett jog az,

mi törvénytértséssel szerzetetett, s e szomszédtság oly veszedelmes erkölcsileg, hogy azt egy lelkiismeretes hitoktató nézni nem tudja. S akár tetszik ez egyeseknek, akár nem: *e pernek folytatása lesz.*
Spanyár István,
csaczai káplán.

Borzalmas szerencsétlenség történt a múlt héten Vágsellyén. Vasuti pályamunkások dolgoztak a sínpályán és az utolsó pillanatban vették csak észre a gyorsvonat közeledtét, hirtelen felkapták szerszámaikat és kitértek előle. Szerencsétlenségükre azonban ugyanarra a sínpárra kerültek, amelyen épp akkor a felülről jövő gyorsvonat átrobogott. Oly hirtelen vették ezt észre, hogy ennek már nem térhettek ki és mind a négyen a vonat alá kerültek. Egyet darabokra tépett a mozdony és testrészeit csak nagy ügygyel-bajjal tudták összeszedni és eltemetni. A másik három valószínűleg életben marad, de örökké nyomorékok lesznek. A munkások Tardoskéd községből valók.

Tolvaj oseléd. Palovesik Mária turóc-szentmártoni illetőségű, 19 éves, hajadon, a ki Glück Ármán nyitrai szatócs, Pár-utca 14. szám alatti lakosnál szolgált, annyira megkedvelte a nyitrai derék honvédek, hogy kedvükért, csak hogy szíve választottjainak valamivel kedveskedhessen, lopásra vetemedett. E hó 13-án gazdájának üzlethelyiségéből különféle nyalánkságokat és bolti cikkeket, valamint egy arany gyűrűt lopott s ezen holmikát egy társnője közvetítésével honvéd kedveséhez akarta juttatni, turpissága azonban csakhamar kiderült s a szerelmes hölgy a büntető bíróság oltalma alá került.

Öngyilkosság. Zaujec József, 19 éves, abalehotai földmives legény, e hó 12-én szüleinek padlásán felakasztotta magát s mire reá letek, már megmerevedett s halott volt. Az öngyilkos munkaképtelen, nyomorék volt s e fölötti kétségbeesésében követhette el tettet, mert öngyilkos szándékát még életében többször hozta szóba szülei előtt.

Egy kávéházi nagy muri. Langer Ignác többszörösen büntetett napszámos folyó hó 11-én Galgóczon a Müller-féle kávéházban nagyban mulatott és szórta a pénzt. Utóbb becsipett állapotában dicsekedni kezdett, hogy őneki Pozsony megyében, e y keresztféle tövében kétezer forintja van elásva s így úgy nézzenek reá, hogy ő nagy úr. A csendőrségnek feltűnt a gyanus alak szertelen mulatozása, elfogták s most folyik a nyomozás aziránt, hogy minő újabb büntetést nyomja a „nagy úr“ lelkiismeretét.

Elgázolás. F. hó 13-án szombaton d. e. 9 órakor Elecske és Üzbégh között a 4701. sz. vonat Szklár Gáspár 12 éves pástorfiának mind két lábát elvágta és súlyos sebeivel a nyitrai kórházba szállították. A baleset úgy történt, hogy Beniga József a közeli pályaudrón 4 éves fia és Szklár Gáspár 12 éves fiú a pályaudr teheneit legeltették; a kisebbik fiú épp akkor, a midőn a vonat arra robogott, a sinek között játszott, ezt látva a nagyobbik fiú, oda sietett, hogy megmentse a kisebbiket, ami sikerült is, de ő maga nem tudott elmenekülni.

Nagy tűzvész. Gimes községben, ezúttal ez évben már ötödikben, e hó 14-én d. u. 10 órakor, valószínűleg gyújtogatás folytán, ismét nagy tűz pusztított. A tűz Molnár István ottani földmives pajtájában támadt s 5 pajtát, nagymennyiségű takarmányt és számos gazdasági eszközt pusztított el mintegy 6000 kor. értékben. A károsultak csak részben voltak biztosítva s az okozott kár tetemes része nem fog megtérülni.

Pöstyén fürdőből. A Vág folyó mentén épülő sétányok már jobbra elkészültek és koronájuk is gyönyörű sétányokká lesz átalakítva, melyről nagyszerű kilátás nyílik a Vág völgyébe és a Kiskárpátokra. Pöstyén-fürdő az idén különösen nagy látogatottságnak örvend, a vendégek száma meghaladja a 2500-at, ami az előbbi évek ugyanezen idejéhez képest 900 szaporulatot mutat. Európa első orvosi tekintélyei szerint e gyönyörű fürdő radium tartalmu kénforrásai csúsz és kőszvény-betegségekben páratlan hatásúak és használatuk a legnagyobb esetekben is rendszeren gyógyulással jár. A fürdőt 1908. jun. 4-ig 3049 személy látogatta. A vendégek között számos előkelő külföldi van, így Bogumilzki báró orosz csász. kormánytanácsos, Croy grófnő, Einsiedel gróf szász kir. kamarás, Englert és Müller lovag bajor kir. miniszteri tanácsosok. Einsiedel gróf különösen el van ragadtatva a fürdő csodás gyógyhatásától. Tolókoosin érkezett Pöstyénbe és két heti kúra után már annyira van, hogy saját

lában tud járni. A fürdő iránti hálából megígérte az ottani igazgatóságnak, hogy a német trónörökösnek, a ki neki személyes jó ismerős, figyelmébe fogja ajánlani ezt a kitünő magyar gyógyhelyet.

Lenkikészítő-gyár Érsekújvárott. A Magyar Kender- és Lenipar Részvénytársaság a kis magyar alföldön, Érsekújvárott nagyszabású lenkészítő-gyárat létesített. Darányi földmívelésügyi miniszter a gyárvállalatnak nagyobb kamatmentes kölcsönt engedélyezett, kikötötte azonban, hogy tartozik a vállalat évenként legalább huszezer métermázsá lenkórót beváltani. Kikötötte továbbá, hogy a gyárvállalat munkásai magyar állampolgárok legyenek és a külföldről szerződött tagok négy éven belül tartoznak a magyar honpolgári esküt letenni. A gyár különben egyike e nemben az ország legnagyobbjainak s április havában helyeztetett üzembe. A gyár felépítése ötvenkét hold területen fél millióba került s a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Agyonverte a feleségét. Krissan Jánosné szül. Meleg Katalin tornóci földmivesnő e hó 11-ikén rövid betegeskedés után elhunyt s a halottkém engedélye alapján már annak rendjé- módja szerint épen el akarták temetni, midőn közvetlenül a temetés előtt kiderült, hogy az asszony fején mély seb tátong, melyet ezideig az asszony haja eltakart. A hatóság nyomban megindította a vizsgálatot s kiderült, hogy a szerencsétlen, epilepsiában szenvedett asszonyt saját férje Krissan János verte agyon, aki az asszonyt halála előtt két nappal az udvaron, midőn az asszony épen epileptikus rohamban szenvedett, úgy vágta fejbe, hogy azonnal lerogyott s kapott sebében két napi haldoklás után kiszendvedett. Fel-tűnő a dologban, hogy bár az asszony a kapott ütés után az átszenvedett két napon át teljes eszméletlenül volt, férje ellen még sem emelt vádat s a gonosz tettet csakis a véletlenség dertette ki. A rosszlelkű férj ellen megindították a büntető eljárást.

Hamis magvak árusítása. Még az ősszel a nyitrai vetőmag elárúsítóknál egy miniszteri kiküldött sorban megvizsgálta a vetőmagvakat s több helyen teljesen rossz, szemetes, csiraképtelen magvakat talált, sőt egyesektől mintát is vett s magával vitte a vetőmagvizsgáló állomásra, hol a vetőmagvak hasznavehetetlen voltát kétségtelenül megállapították. E napokban tartott meg az elárúsítók ellen a kihágási tárgyalás s ez alkalommal a fent előadottak miatt, valamint azért is, mert vetőmagvakat hamis cím és származási hely cégére alatt árusítottak, Lów Lipót és Márton Adolf nyitrai magkereskedőket súlyos pénzbírságra ítélte a rendőrkapitány. Ez esetről kifolyólag óva intjük a gazdaközönseget, hogy vetőmagszükségletét csakis megbízható cégektől szerezzék be, mert óriási az az anyagi kár, melyet egyes magkereskedők lelkiismeretlen eljárása folytán szenvedhet.

Legújabb adónem. A szatmármegyei Csenger nagyközség leleményes képviselőtestülete egy eddig ismeretlen adónemét fundált ki: a lépcsőadót. Megterheli ezzel azokat az üzlet- és háztulajdonosokat, akiknek üzletébe vagy lakásába az utcáról lépcső vezet be. A lépcsőadót évenként hat koronában állapították meg.

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosiilag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál, a

Központi iroda: Budapest, Lipót-körut 29.

Főraktár: Csernyák István fia cégnél Nyitra.

Kapható: gyógyszertárak drogeriák és fűszerüzletekben.

Fin-internátus Székesfehérvárott.
Már ötödik éve működik áldásos eredmény-nyel a középiskolai Szent-Imre-konviktus, a katolikus magyar ifjúság vallásérkölesős, hazafias, tudományos nevelése terén. Akik tudják, mennyi rüt veszedelemnek lehet zsákmánya az ifju harmatos lelke, ha a családi körből távozva kellő felügyelet nélkül él, azok tudják mérlegelni, mily megbecsülhetetlen szolgálatot tesz egy ilyen intézmény a nevelés ügyének. — A Szent-Imre-konviktusban (nagy udvar, játszótér és park) 32—35 növendék kap teljes ellátást évi 700 koronáért. Az intézet élén egy igazgató és egy praefektus áll. A jelentkezések lehetőleg f. hó végeig eszközöndők. Részletes fölvilágosítással szívesen szolgál az intézet igazgatósága. Székesfehérvár, (Széchenyi-utca.)

Országos Zarándoklat a Szentföldre. Nagyságos és főtiszt. dr. Giesswein Sándor kanonok, biersi apát, országgy. képviselő vezérlete alatt és számos pap közreműködésével Országos Zarándoklat indul f. évi október hó 1-én a Szentföldre, a melyet a Szentföld magyarországi hivatala rendez.

Árak: I. oszt. 700., II. oszt. 550., III. oszt. 300 korona. Programokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál a Szentföld magyarországi biztosi hivatala Budapest, II., Margit-körut 23. szám. Plebánia hivatal. 106. 1—15.

A Nyitrai kereskedelmi és hitelintézet részvénytöke emelése befejeztetvén, úgy halljuk, hogy ezen művelet a legnagyobb sikerrel járt, amennyiben a kibocsájtott 500 drb. új részvénynek csak egy elenyésző csekély része maradt vissza; az át nem vett részvények a közgyűlés határozatához képest megfelelő nyereséggel máris szabadkézből eladattak. Itt említjük meg, hogy az igazgatóság több külföldi és vidéki részvénybirtokossal szemben előzékenységből nem ragaszkodott mereven a megállapított átvételi záros határidőhöz. 112. 1—1.

Országos Zarándoklat Lourdesba. Augusztus hó 8-án indul Budapestről Nagyboldogasszony ünnepére, Főtiszt. Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek úr Ó Nagyméltósága védnöksége és 12 pap lelki vezetése alatt. Árak 8 napi elsőrangú ellátással együtt: I. oszt. 460., II. oszt. 320., III. oszt. 210 korona. Programokkal szívesen szolgál Főtisztelendő Fehér Ferenc plebános úr Ebed, Esztergom m.

Ugyancsak Országos Zarándoklat indul aug. hó 30-án a kisasszony napi körmenetre Lourdesba és ezzel kapcsolatosan Rómába Ó Szentsége jubileumára. Árak 11 napi elsőrangú szállodai ellátással együtt: I. oszt. 560., II. oszt. 450., III. oszt. 260 korona. Programokkal szívesen szolgál Főtisztelendő Pasztorek István plebános ur Tokol, Pest megye. 107. 1—7.

Gazdasszonynak menne középkorú — 45 éves — intelligens, nyugdíjas özvegy nő, a ki nyitrai szőlőtulajdonos is, éltesebb úrhoz vagy plebániaira. Fizetésre nem reflektál, csak ruházás és jó bánásmódban óhajt részesülni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 105. 2—3.

A víz mint a gyomor és bélbetegségek óvószere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbeteg leg-nagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kikészíteni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot és emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Háztartások nagy üvegekben a mohai Ágnes-vízét különösen olcsón szerezhetik be. 95. 3—3.

Aki óhajt jó, friss, fehér akácfa-mézet venni, forduljon **Sarlay Ádám** kereskedő céghez
NYITRA
5—10 kgm vételnél 1 korona. Ugyanott 96% „kék kő” szálló permetezéshez 1 kgm 80 fillér.

106. 1—3.

1908. P. v. 183/8. sz.

Árverési hirdetmény.

Néhai Nemesek Ferenc hagyatékához tartozó egyes ingóságok ugymint **butorok, képek, borok stb. 1908. évi június hó 25. napjának délelőtt 9 órakor Nyitrán** Nemesek Ferenc kanonoki házában nyilvános árverésen el fognak adatni.

Venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az ingóságok a beesáron alul is eladtnak, s hogy azok csakis készpénz fizetés ellenében fognak a vevőknek kiadatni, s végül a vevők figyelmeztetnek, hogy az ingóságok jókarban létéért és valódiságáért senki sem szavatol.

Nyitrán, 1908. évi június hó 15-én.

A kir. járásbírósg.

P. H. **Ujfalussy,**
kir. járásbíró.

110. 1—1.

Versenytagyalás.

A folyó évi őszi gyakorlatok előtti ezredösszpontosítás idejére, a pozsonyi 13. és a trencsényi 15. gyalogezred kenyér, zab, széna továbbá alomszalma szükségleteinek szállítás útján leendő biztosítása céljából az alább felsorolt napon és állomáson délelőtt 10 órakor kizárólag írásbeli ajánlatok alapján, nyilvános ajánlati versenytagyalás fog tartatni, és pedig **folyó évi június hó 26-án Nyitrán.** A fenti állomás szükségletei és a szállítás feltételei a kibocsátott hirdetményekből s az előkészített szállítási feltételek füzetéből megtudhatók, melyek ezen honvédkerületi hadbiztosságnál, valamint a megnevezett állomáson elhelyezett honvéd csapatparancsnokság kezelőbiztosi irodájában betekintheők és utóbbiak kívánatra díjmentesen ugyanott meg is szerezhetők.

Pozsony, 1908. évi június hó 12-én.

A m. kir. pozsonyi IV. honvéd-hadbiztossága.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, ugymint hajbetéteket, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj-és szakálfestést, ugyszintén tyukszemvágást jutányos áron. 92. 6—52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

TANONCNAK

ajánlkozik fűszerkereskedésbe egy 13 éves tót fiú, ki valamit németül is beszél. A fiúról bővebb felvilágosítással szolgál **Badik József** pleb. Sziklaszoros (Trencsén m). 111. 1—3.

367. tü. sz. 2965/908. kig.

Hirdetmény.

Nyitra város tanácsa részéről közzététtetik, hogy a jelenlegi marhavágóhid és a gazdasági hid között a Nyitrafolyó innenső partján gyakorlandó **vizi homokszedési jog f. 1908. évi június hó 26-án d. e. 10 órakor** (a városi székház I-ső emelet 5. sz. a.) tartandó zárt ajánlati versenytagyalás és nyilvános szóbeli árverés útján fog a legtöbbet ígérőnek 1909. évi január hó 1-től kezdve egymásután következő 3 évre (három) bérbeadni, megjegyezvén, hogy a később benyújtandó utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek megtekinthetők (városi székház I-ső emelet 5. sz. alatt) a v. számvevőnél.

Nyitrán, 1908. évi június hó 6-án.

Faschler Ferenc,
polgármester.

108. 1—1.

(P. H.)

Egy jó házból való fiatal leány, ki magyarul, németül és tótul beszél, felvétetik: **Aitner Ferencz** csemegeüzletében, Nyitrán.

99. 3—3.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 20—52.

CIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyrédmű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja **felsőréz készítményeit és bőrkereskedését** a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőréz kidolgozására különös gond fordítatik. Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővéssű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!**SEILNACHT JÓZSEF**

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =

templom művészeti műterme

GALGÓCZ

(Nyitra megye).

Oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szobrok és keresztúti állomások stb. izléses készítése.

Régi oltárok átala-
kítása és diszítése.Vázlatokat és költ-
ségelőirányzatokat
díjmentesen küldök.

Németprónai templom főoltára 1907.

46. 19—24.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Nagyérdemű közönség!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a kőbányai első Magyar részvény serfőzde **képviselőtét átvettük és kizárólagosan** ezen közkedvelt legjobb gyártmányt úgy hordókban, mint zárt palackokban hozzuk forgalomba, a palacksőr hamisítatlan, naponta friss eredeti töltésben kapható.

Figyelmeztetjük a n. é. közönséget, csak azon palacksőrt eredeti töltésnek elfogadni, a hol a dugón **Részvényserfőzde Kőbánya** ki van égetve.

Kérjük a n. é. közönség támogatását és előre biztosítjuk a legjobb kiszolgáltatásról.

Bäck Márk és fia,
Rákóczi-út 1. Telefon: 58.

101. 2-4.

HRABETZ KÁROLY

szabó

NYITRÁN, ERZSÉBET-ÚT 4. SZÁM.

(Pitzer- és Hauser-szálloda mellett.)

T. C. Becces figyelmét felhívom ama körülményre, hogy ismereteimet a külföldön, több évi tapasztalat után, szereztem, továbbá Bécsben a szabászati akadémián tartott előadásokat szép sikerrel hallgattam. Ez okon bátorkodom

szabó-üzletemet

szíves pártfogásába ajánlani. Elvállalok polgári és egyenruha-készítést a legdivatosabb izlés szerint. Esetleg női felöltők készítését is elvállalom; szóval minden szakba vágó munkát elegáns kiállításban és pontos kiszolgálásban.

A „kis haszon, de nagy forgalom“ elvére támaszkodva és a nagy konkurencia miatt bármily munkát **10-20%-kal olcsóbban** vállalom, mint bármely más cég. — Elvállalok *façon* munkát is, olesón és izlésesen. Magamat becces pártfogásába ajánlva, maradtam

Nyitra, 1908. május hó.

Kiváló tisztelettel

Hrabetz Károly,

szabó.

98. 5-6.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 5-52.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer“ név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer“ gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címéket, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA NYITRÁN, Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legujabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, voilok, batiszt és zefir különlegességek, **feltűnő olcsó árban**, nagy választékban. Kitűnő állású fűző, keztü, napernyő ujdonságok. — **Szolid** fehéreneműek, asztalneműek és vásznak. — **Nagy szőnyeg-raktár.** — **Minden szombaton nagy maradék vásár** mélyen leszállított árakban.

FÉRFI DIVAT: Legujabb tavaszi kemény- és puha kalap **ujdonságok.** Sétabotok, keztüök. Esernyők. Pénz és szivartárcák. Nyakendőkben óriási választék. Megbízható férfi fehéreneműek. Elsőminőségű gallérok 6¾ cm. magasságig tucatja K 4-70 dbja 40 fill., 1 tucat kézelő 24 cm.-ig tucatja K 7- I pár 60 fill.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

VÉGELADÁS!!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Nyitrán 10 év óta fönnálló rövid-, szövött- és kézimunkaárú

üzletemet feloszlatom

és a raktáron lévő összes árut — mélyen leszállított árak mellett —

hatóságilag engedélyezett végeladásban elárusítom.

104. 2-4.

Kiváló tisztelettel

Dániel Izor.

Mielőtt
személy-, jelző- v. építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lónyai-utca 7.
Telefon: Jutatorházban
46-31.

Alapított
1897-ben.

Alapított
1897-ben.

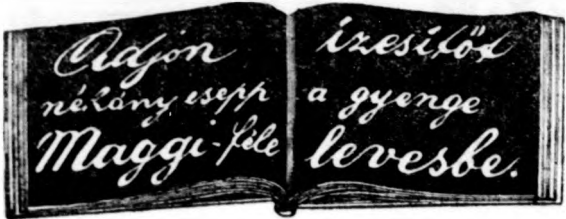
165. 31-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol
szörme árúinkat, a nyári idény alatt, **moly kár ellen meg-
óvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldit
fölvimúl **hazánk**
természetes
szénsavas vizek
királya:

a mohai **ÁGNES**-Forrás

Millenniumi nagy
éremmel kitüntetve.
Kitünő asztali bor-
és **gyógyvíz**, a
gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav-
tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál
fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-,
bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kéthly.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt**
gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány**
és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól**
és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétés értékű mesterségesen**
szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes-forrás vizét** a leg-
szegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

68. 12-24.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.